

ПРОЕКТУВАННЯ КОНЦЕПТУАЛЬНИХ ПОЛОЖЕНЬ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОЇ МОДЕРНІЗАЦІЇ СФЕРИ ТОВАРНОГО ОБІГУ

©2018 МЕЛЬНИК І. М.

УДК 339.378:005.22

Мельник І. М. Проектування концептуальних положень соціально-економічної модернізації сфери товарного обігу

Метою статті є обґрунтування концепції соціально-економічної модернізації сфери товарного обігу. Спрямованість на обґрунтування цільової концепції розвитку сфери товарного обігу національної економіки дозволило сформулювати ряд переваг у процесі її соціально-економічної модернізації. Наведено концептуальну схему реалізації структурних змін у контексті проведення соціально-економічної модернізації сфери товарного обігу. Структуровано етапи розробки концепції соціально-економічної модернізації сфери товарного обігу. Запропоновано заходи з інституційно-правової, організаційно-управлінської, інфраструктурно-проектної, транспортно-логістичної та інформаційно-комунікаційної підтримки процесів реалізації концепції соціально-економічної модернізації сфери товарного обігу. Обґрунтовано та деталізовано структурні компоненти концепції соціально-економічної модернізації сфери товарного обігу, а саме: постановка цільової проблеми та аналіз причин її виникнення; обґрунтування стратегічної мети, постановка цілей і визначення строків реалізації концепції; формування інструментів, засобів, прогнозних сценаріїв соціально-економічної модернізації сфери товарного обігу; формалізація очікуваних результатів.

Ключові слова: сфера товарного обігу, соціально-економічна модернізація, концепція, структура.

Рис.: 3. **Табл.:** 1. **Бібл.:** 8.

Мельник Ірина Миколаївна – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри туризму та готельно-ресторанної справи, Львівський торговельно-економічний університет (вул. Туган-Барановського, 10, Львів, 79005, Україна)

E-mail: gaveshta@gmail.com

УДК 339.378:005.22

UDC 339.378:005.22

Мельник И. М. Проектирование концептуальных положений социально-экономической модернизации сферы товарного обращения

Целью статьи является обоснование концепции социально-экономической модернизации сферы товарного обращения. Направленность на обоснование целевой концепции развития сферы товарного обращения национальной экономики позволило сформулировать ряд преимуществ в процессе ее социально-экономической модернизации. Приведена концептуальная схема реализации структурных изменений в контексте проведения социально-экономической модернизации сферы товарного обращения. Предложены мероприятия по институционально-правовой, организационно-управленческой, инфраструктурно-проектной, транспортно-логистической и информационно-коммуникационной поддержке процессов реализации концепции социально-экономической модернизации сферы товарного обращения. Обоснованы и детализированы структурные компоненты концепции социально-экономической модернизации сферы товарного обращения, а именно: постановка целевой проблемы и анализ причин ее возникновения; обоснование стратегической цели, постановка целей и определение сроков реализации концепции; формирование инструментов, средств, прогнозных сценариев социально-экономической модернизации сферы товарного обращения; формализация ожидаемых результатов.

Ключевые слова: сфера товарного обращения, социально-экономическая модернизация, концепция, структура.

Рис.: 3. **Табл.:** 1. **Библ.:** 8.

Мельник Ирина Николаевна – кандидат экономических наук, доцент, доцент кафедры туризма и гостинично-ресторанного дела, Львовский торговельно-экономический университет (ул. Туган-Барановского, 10, Львов, 79005, Украина)

E-mail: gaveshta@gmail.com

Melnyk I. M. Projecting the Conceptual Provisions of the Socio-Economic Modernization of the Sphere of Goods Circulation

The article is aimed at substantiation of the conception of socio-economic modernization of the sphere of goods circulation. Orientation towards substantiation of the target conception of development of the sphere of goods circulation of national economy created possibility to formulate several advantages in the process of its socio-economic modernization. A conceptual scheme of implementation of the structural changes in the context of socio-economic modernization of the sphere of goods circulation is provided. Stages of developing the conception of socio-economic modernization of the sphere of goods circulation are structured. The author proposes measures as to legal-institutional, organizational-administrative, infrastructure-project-oriented, transport-logistics, and informational-communicational support for implementation of the processes of implementation of the concept of socio-economic modernization of the sphere of goods circulation. The author substantiates and details structural components of the conception of the modernization of socio-economic sphere of goods circulation, i.e.: setting the target problem and analysis of the causes of its occurrence; substantiation of the strategic objective, setting goals and defining the terms of implementation of the concept; forming instruments, means, predictive scenarios of socio-economic modernization of the sphere of goods circulation; formalization of the expected results.

Keywords: sphere of goods circulation, socio-economic modernization, conception, structure.

Fig.: 3. **Tbl.:** 1. **Bibl.:** 8.

Melnyk Iryna M. – PhD (Economics), Associate Professor, Associate Professor of the Department of Tourism and Hotel and Restaurant Business, Lviv University of Trade and Economics (10 Tuhan-Baranovskoho Str., Lviv, 79005, Ukraine)

E-mail: gaveshta@gmail.com

Недосконалість усталених принципів, норм і засад функціонування сфери товарного обміну ускладнюють ефективне виконання покладених на неї функцій у процесі суспільно-економічного обміну, зменшують раціональність використання наявного природно-ресурсного потенціалу держави,

стримують нарощення масштабів господарювання всіх видів економічної діяльності національної економіки та знижують рівень якості задоволення потреб й інтересів покупців на всіх ланках формування споживчо-продуктового ланцюга. Очевидно, що така недосконалість та ірраціоналізм функціонування сфери

товарного обігу призводить до деструктивних наслідків у розрізі не лише економічних (зростання частки трансакційних витрат суб'єктів господарювання, локалізація масштабів розвитку ділової активності, обмеження асортиментного ряду товарних груп, стримування розвитку інтеграційних горизонтально-вертикальних відносин між господарюючими суб'єктами, низька диверсифікованість каналів розподілу), але й соціальних (посилення інертності товарного обігу, зменшення рівня якості стандартів обслуговування покупців, зниження оперативності збутово-логістичних процесів, погіршення безпеково-споживчих властивостей товару, зростання частки бракованого товару на ринку) аспектів функціонування національної економіки. У зв'язку з цим об'єктивно постає доцільність розробки комплексу стратегічних організаційно-економічних заходів щодо соціально-економічної модернізації сфери товарного обігу.

Проблеми соціально-економічної модернізації економічних систем, у тому числі у сфері товарного обігу, а також розробка концепцій їх розвитку не є новими для економічної науки. Цим аспектам присвячено праці таких учених, як В. Апопій [1], М. Барна [2], Н. Возіянова [3], О. Дацій [4], Н. Заярна [5], С. Крєкотун [6], О. Селіверстов [7], Н. Ситник [8] та інших. Проте ці дослідження стосуються або окремих проблем трансформації внутрішньої торгівлі, або специфічних концептуальних підходів до розвитку сфери товарного обігу. З огляду на це є потреба в розробці концептуальних положень соціально-економічної модернізації сфери товарного обігу з урахуванням специфіки сучасних умов.

Фундаментальним програмно-ресурсним базисом проведення соціально-економічної модернізації сфери товарного обігу є проектування концептуальних положень реалізації таких заходів з урахуванням специфіки оптово-роздрібно-торгівлі, її наявних ресурсних потужностей і можливостей, ємності платоспроможного споживчого попиту на ринку, потреб і настроїв покупців, потенційних ризиків і загроз розвитку сфери товарного обігу та перспективних параметрів її функціонування. Спрямованість на обґрунтування цільової концепції розвитку сфери товарного обігу національної економіки дозволяє сформулювати ряд переваг у процесі її соціально-економічної модернізації, серед яких, зокрема, доцільно виділити такі:

- 1) забезпечення системно-збалансованого характеру реалізації структурних зрушень у розрізі стратегічних параметрів функціонування сфери товарного обігу;
- 2) визначення чітких джерел і механізмів фінансування проєктованих заходів у межах соціально-економічної модернізації сфери товарного обігу;
- 3) гарантування послідовності реалізації прикладних засад політики розвитку сфери товарного обігу в довгостроковій перспективі;

4) мінімізація ризиків прийняття помилкових управлінських рішень стратегічного і тактико-оперативного характеру;

5) забезпечення адекватного узгодження стратегічних цілей розвитку сфери товарного обігу з наявними ресурсними потужностями національної економіки;

6) проектування чітких механізмів, інструментів і засобів виконання поставлених завдань у процесі проведення соціально-економічної модернізації сфери товарного обігу;

7) визначення стратегічних напрямів формування інституційно-правового базису функціонування сфери товарного обігу на перспективу в розрізі законних, підзаконних і регламентних актів;

8) узгодження цільового проєкту сфери товарного обігу з параметрами галузево-секторальної структури національної економіки;

9) максимізація процесів ефективності використання наявних ресурсних потужностей у контексті соціально-економічної модернізації сфери товарного обігу;

10) моделювання очікуваних результатів і масштабів корисного ефекту внаслідок імплементації проєктованих структурних змін.

Концептуальну схему реалізації структурних змін у контексті проведення соціально-економічної модернізації сфери товарного обігу надано на *рис. 1*.

Стратегічна важливість обґрунтування концептуальних положень соціально-економічної модернізації сфери товарного обігу обумовлюється з огляду на потребу в локалізації та подоланні дестабілізуючих впливів на функціонування процесів суспільно-економічного обігу, зумовлених наростаючими глобалізаційними викликами, лібералізацією торговельно-економічних відносин, посиленням конкуренції на споживчому ринку, а також підвищенням вимог і потреб покупців як до пропонованого товару, так і до прийнятих стандартів їх обслуговування в процесі обміну.

Розробка концепції соціально-економічної модернізації сфери товарного обігу має базуватися на зміні парадигми її функціонування, яка полягає в трансформації усталеної системи поглядів і цінностей у сегмент інноваційної спрямованості, що дозволяє оптимізувати розподіл товарно-матеріальних благ у процесі суспільно-економічного обміну, пришвидшити темпи оборотності коштів господарюючих суб'єктів, підвищити рівень обслуговування покупців на ринку. Очевидно, що розробка концепції соціально-економічної модернізації сфери товарного обігу є комплексним процесом, який агрегується з декількох етапів (*рис. 2*).

Гарантування ефективності процесів реалізації концепції соціально-економічної модернізації сфери товарного обігу передбачає забезпечення їх адекват-

Рис. 1. Концептуальна схема соціально-економічної модернізації сфери товарного обігу

Джерело: авторська розробка.

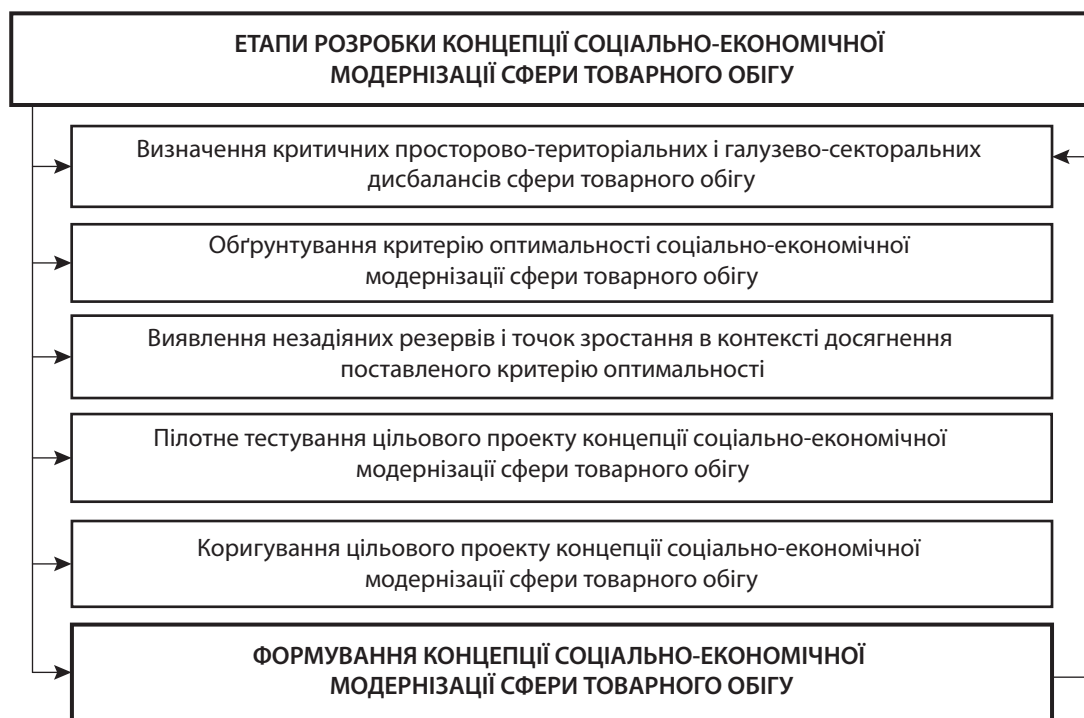

Рис. 2. Структуризація етапів розробки концепції соціально-економічної модернізації сфери товарного обігу

Джерело: авторська розробка.

ної інституційно-правової, організаційно-управлінської, інфраструктурно-проектної, транспортно-логістичної та інформаційно-комунікаційної підтримки. Реалізація заходів інституційно-правового характеру потребує забезпечення спрямованості на посилення ролі формального інституційного середовища при прийнятті управлінських рішень, спрямованих у сегмент регулювання розвитку процесів суспільно-еко-

номічного обміну, гармонізації вітчизняного законодавства у сфері оптово-роздрібної торгівлі з міжнародними вимогами і стандартами передових світових практик, мінімізації ймовірності виникнення ризиків переважання приватних інтересів на суспільними в процесі розподілу матеріальних благ. Інституційно-правовий базис модернізації сфери товарного обігу покликаний забезпечити оптимальне збалансування

її соціальних та економічних структурних складових на засадах подолання наявного диспаритету між ними.

Заходи організаційно-управлінського впливу спрямовані на гарантування дотримання принципів системності та послідовності в процесі імплементації концепції соціально-економічної модернізації сфери товарного обігу, що потребує узгодження реалізації стратегічних, тактичних й оперативних управлінських рішень на всіх ієрархічних рівнях національної економіки в просторово-часовому вимірі. Важливою є наявність адекватної відповідності структури заходів організаційно-управлінської підтримки стратегічній меті та цілям, що обґрунтовані в сформованій концепції. Організаційно-управлінська підтримка спрямована на компенсацію та заміщення дефіциту наявного ресурсного забезпечення в контексті реалізації заходів підвищення ефективності функціонування сфери товарного обігу, шляхом проектування та імплементації раціональних управлінських рішень, які орієнтовані не лише на впровадження структурних зрушень у сфері оптово-роздрібно́ї торгівлі, але й на мінімізацію ризиків ймовірності виникнення конфлікту інтересів між суб'єктами суспільно-економічного обміну.

Ефективна реалізація заходів інфраструктурно-проектної підтримки є найбільш ускладненою, з огляду на потребу в залученні масштабного фінансування, матеріально-технічних ресурсів, інноваційних технологій та інтелектуально-кадрового забезпечення. Водночас розбудова об'єктів інфраструктурної підтримки є важливою не лише з позицій скорочення зайвих каналів розподілу та посередників на ринку, покращення фізичної доступності для населення пропонованих товарно-матеріальних благ, підвищення темпів оборотності обігових коштів господарюючих суб'єктів, покращення безпеки транспортування товару, але й для задоволення соціально-економічних потреб покупців у процесі суспільно-економічного обміну. Специфікою імплементації заходів інфраструктурно-проектної підтримки є, здебільшого, їх орієнтація на довгострокову перспективу, з огляду на масштабний характер реалізації інфраструктурних проектів. Таким чином, забезпечення адекватного рівня такої підтримки неможливо гарантувати в короткостроковому періоді, а спрямованість цих заходів носить виключно стратегічний характер.

Транспортно-логістичне забезпечення реалізації концепції соціально-економічної модернізації сфери товарного обігу передбачає оптимізацію товарно-матеріальних, фінансово-економічних та інформаційних потоків у процесі суспільно-економічного обміну. У цьому контексті важливим є узгодження засобів та інструментів транспортно-логістичної підтримки на макро-, мезо- та мікрорівнях управління національної економіки, скорочення транзакційних витрат у процесі суспільно-економічного обміну, підвищення оперативності доставки товару від вироб-

ника до кінцевого покупця, гарантування ергономіки зберігання товарів та забезпечення кондиційних умов їх транспортування на всіх етапах збутового ланцюга.

Своєю чергою, заходи інформаційно-комунікаційної підтримки спрямовані на формування об'єктивного інформаційного базису прийняття управлінських рішень у контексті досягнення цілей, що визначені концепцією соціально-економічної модернізації сфери товарного обігу. Забезпечення цієї підтримки, з одного боку, передбачає проектування ефективних механізмів організації системного моніторингу процесів функціонування сфери товарного обігу, а з іншого – активізацію розвитку комунікаційних взаємозв'язків між суб'єктами останньої з метою підвищення ефективності їх функціональної взаємодії.

Забезпечення ресурсно-функціональної спроможності концепції соціально-економічної модернізації сфери товарного обігу передбачає проектування її адекватної структури (рис. 3). Враховуючи набір пріоритетних структурних компонентів концепції соціально-економічної модернізації сфери товарного обігу доцільним є проведення їх подальшого обґрунтування та змістовно-функціонального наповнення.

Попри розвиненість мережі об'єктів оптово-роздрібно́ї торгівлі, масштаби та ефективність функціонування сфери товарного обігу є недостатніми, з огляду на потенційні можливості та потреби населення в сегменті задоволення їх споживчих інтересів. Зокрема:

- ✦ спостерігається суттєвий просторово-територіальний дисбаланс розвитку об'єктів торговельних мереж та інфраструктурного забезпечення між урбанізованими та сільськими територіями;
- ✦ диспаритетом у регіональному вимірі характеризуються масштаби обороту товарних потоків;
- ✦ ірраціональною є кількість торговельних посередників на товарному ринку, що призводить до зростання ціни на товар для кінцевого покупця;
- ✦ надмірною є роль корупційних впливів і кількість бюрократичних перепон на шляху організації торговельно-економічних відносин між господарюючими суб'єктами;
- ✦ низьким є рівень сервісного обслуговування покупців;
- ✦ практично несформованими є ефективні механізми моніторингу та контролю якості, стандартів безпеки, а також споживчих властивостей представлених на ринку товарів з урахування наростаючих викликів євроінтеграційного характеру;
- ✦ поширеними є прояви ринкових змов між представниками потужних ритейлерів, що мають частково монопольне становище на ринку;

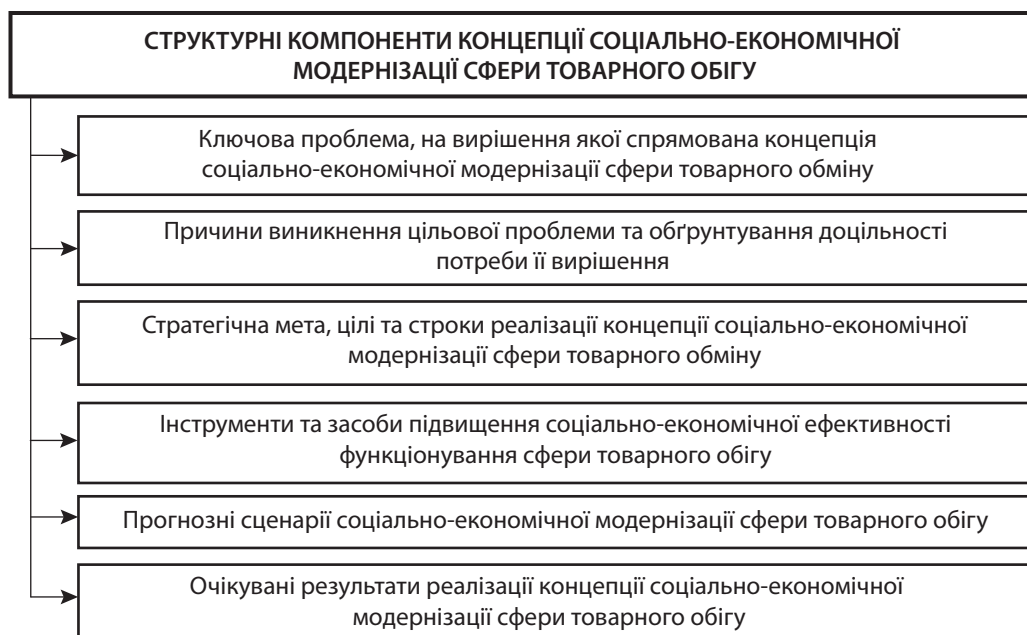

Рис. 3. Проектна структура концепції соціально-економічної модернізації сфери товарного обігу

Джерело: авторська розробка.

- ✦ низькою є соціальна спрямованість сфери товарного обігу.

Очевидно, що такі передумови вносять диспарат у становлення процесів збалансованого розвитку сфери товарного обігу та ускладнюють реалізацію покладених на неї функцій. З урахуванням цього формалізується ключова проблема, на вирішення якої спрямована концепція, – критично низький рівень соціально-економічної ефективності функціонування сфери товарного обігу національної економіки.

Проблема низького рівня соціально-економічної ефективності функціонування сфери товарного обігу обумовлена причинами, що носять комплексний характер, подолання негативного впливу яких можливе за умови дотримання системного підходу до управління процесами соціально-економічної модернізації сфери товарного обігу. Відсутність механізмів адекватного реагування на причини поглиблення ірраціонального використання наявного ресурсного забезпечення в контексті функціонування сфери товарного обігу не лише стримує процеси нарощення масштабів та ефективності розвитку господарських комплексів національної економіки, але й посилює галузево-секторальні дисбаланси, ускладнює оптимальний розподіл товарно-матеріальних потоків між суб'єктами суспільно-економічного обміну та знижує рівень задоволеності споживчих потреб населення як в економічному, так і соціальному аспектах. У зв'язку з цим обґрунтовується критична доцільність подолання деструктивних наслідків причин формування низького рівня ефективності функціонування сфери товарного обігу на засадах проектування чітких механізмів, інструмен-

тів і засобів активізації процесів соціально-економічної модернізації останньої.

Ядром будь-якої концепції є її стратегічна мета, на досягнення якої спрямована імплементація проєктованих механізмів, інструментів і засобів управлінського впливу. З урахуванням ідентифікованих проблем і причин ірраціонального функціонування сфери товарного обігу формалізується стратегічна мета цільової концепції, що полягає в розробці інструментів і засобів підвищення соціально-економічної ефективності функціонування сфери товарного обігу на засадах модернізації та структурної перебудови складових останньої. Очевидно, що досягнення стратегічної мети концепції передбачає доцільність орієнтації на реалізацію пріоритетних цілей в довго-, середньо- та короткостроковій перспективах.

Формалізація системи цілей концепції соціально-економічної модернізації сфери товарного обігу, з одного боку, відбувається з урахуванням наявних структурних проблем, а з іншого – обумовлена об'єктивними можливостями та наявним ресурсним забезпеченням господарських комплексів національної економіки, які можна оперативним чином скоригувати в сегмент активізації процесів модернізації цієї сфери. Поряд з цим, важливим є забезпечення узгодженості та послідовності прикладного інструментарію досягнення у визначені строки поставленої мети та цілей концепції соціально-економічної модернізації сфери товарного обігу, що потребує формалізації його адекватної структури.

Досягнення поставленої мети та цілей проєктованої концепції потребує реалізації заходів стратегічного, тактичного та оперативного характеру, що забезпечує дотримання збалансовано-послідовного

підходу до імплементації прикладних засад цієї концепції. У цьому контексті доцільним є орієнтація на реалізацію таких заходів стратегічного характеру:

- ✦ активізація розвитку мережі об'єктів транспортно-логістичної інфраструктури на засадах диверсифікації джерел фінансування;
- ✦ реалізація послідової соціально-економічної політики зростання реальних доходів населення та підвищення рівня його купівельної спроможності;
- ✦ формування ефективних механізмів та інструментів детінізації процесів функціонування сфери товарного обігу.

Очевидно, що реалізація заходів стратегічного характеру потребує забезпечення адекватної підтримки на тактичному рівні управління. Для цього потрібно здійснити таке:

- ✦ активізувати процеси інноваційної модернізації та техніко-технологічного переоснащення суб'єктів логістичного ланцюга функціонування сфери товарного обігу, що беруть участь у переміщенні товару від виробника до кінцевого покупця;
- ✦ оптимізувати канали розподілу функціонування сфери товарного обігу, покращити фізичну та економічну доступність товарів для населення, підвищити оперативність товарних потоків;
- ✦ забезпечити дотримання фундаментальних засад ведення здорової конкуренції у сфері товарного обігу.

Своєю чергою, оперативний рівень управління має передбачати реалізацію таких заходів:

- ✦ формування механізмів та інструментів підвищення рівня та стандартів обслуговування покупців у процесі суспільно-економічного обміну;
- ✦ організація системи покращення якості та безпеки товарів, що представлені на ринках;
- ✦ здійснення структурних змін у системі регуляції сфери товарного обігу.

Реалізація запропонованих заходів у контексті прикладної імплементації концепції соціально-економічної модернізації сфери товарного обігу покликана ініціювати структурні зрушення в сегментах підвищення ефективності функціонування оптово-роздрібною торгівлі, максимізації задоволення потреб покупців, збалансування соціальних та економічних інтересів останніх, формування ресурсних резервів для активізації процесів розширеного відтворення секторів національної економіки. Ефективність спроектованої моделі концепції соціально-економічної модернізації сфери товарного обігу визначається рівнем ресурсно-управлінської підтримки на всіх її етапах реалізації. Адекватність і відповідність орга-

нізаційно-економічного інструментарію визначає параметри ймовірних прогнозів розвитку сфери товарного обігу за результатами імплементації прикладних засад розробленої концепції соціально-економічної модернізації цієї сфери в межах оптимістичного та песимістичного сценаріїв (табл. 1).

Структурною кінцевою компонентною концепції соціально-економічної модернізації сфери товарного обігу є формалізація очікуваних результатів підвищення ефективності її функціонування, що піддаються кількісному та якісному вимірах. Пріоритетними серед цих результатів є такі: 1) підвищення забезпеченості населення об'єктами інфраструктури, торговельною площею магазинів, пунктами самообслуговування покупців; 2) переважання в структурі оплати за товари частки безготівкових розрахунків над готівковими; 3) підвищення рівня фізичної та економічної доступності товарів для населення, у тому числі для найменш соціально захищених його категорій; 4) зростання частки товарів з високим рівнем якості та безпеки споживчих властивостей; 5) зменшення частки товарного обороту національної економіки в його загальній структурі.

ВИСНОВКИ

Таким чином, концепція соціально-економічної модернізації сфери товарного обігу позиціонується через призму таких підходів: 1) теоретичний базис проектування стратегічних векторів розвитку сфери товарного обігу в умовах динамічних змін, наростаючих викликів і глобалізації торговельно-економічних відносин; 2) методологічна основна реалізації структурних зрушень у системі функціонування сфери товарного обігу з урахуванням запитів, потреб та інтересів покупців; 3) чіткий стратегічний план поетапної модернізації сфери товарного обігу в соціальному та економічному аспектах; 4) прикладний організаційно-економічний інструментарій підвищення ефективності функціонування сфери товарного обігу; 5) механізм взаємоузгодження соціальних та економічних інтересів покупців.

Імплементація засад розробленої концепції соціально-економічної модернізації сфери товарного обігу потребує адекватної ресурсно-управлінської підтримки через реалізацію механізмів послідовної державної політики регулювання торгівлі; лібералізації торговельно-економічних відносин; послаблення прямого адміністративного втручання у процеси функціонування ринків; покращення інвестиційної привабливості оптово-роздрібною торгівлі та гарантування дотримання й захисту прав інвестора; стимулювання внутрішнього платоспроможного споживчого попиту, що вимагає поглиблення досліджень у сегменті прикладного характеру процесів активізації соціально-економічної модернізації сфери товарного обігу. ■

Матриця прогнозних сценаріїв соціально-економічної модернізації сфери товарного обігу

	Прогнозні сценарії	
	Оптимістичний	Песимістичний
Короткострокова перспектива	Активізація темпів розвитку сфери товарного обігу; покращення якості та безпеки товарів; підвищення рівня якості обслуговування покупців; зниження бюрократичного навантаження на суб'єктів оптово-роздрібною сфери; дерегуляція розвитку сфери товарного обігу; підвищення прозорості торговельної діяльності	Зниження купівельної спроможності населення; підвищення темпів інфляційних процесів; погіршення рівня якості товарів; зниження стандартів обслуговування покупців; зростання кількості посередницьких структур на ринку; збільшення трансакційних витрат суб'єктів оптово-роздрібною торгівлі
Довгострокова перспектива	Утвердження засад ведення здорової конкуренції на ринку; активізація інтеграційних та коопераційних відносин у сфері оптово-роздрібною торгівлі; інноваційна модернізація сфери товарного обігу; підвищення платоспроможності населення; узгодження соціальних та економічних інтересів покупців; розбудова мережі об'єктів транспортно-логістичної інфраструктури в регіонах	Поглиблення диспропорцій розвитку мережі об'єктів інфраструктурного забезпечення торгівлі в просторово-територіальному вимірі; посилення тінізації сфери товарного обігу; збільшення корупційного навантаження на суб'єктів торгівлі; посилення монополізації окремих сегментів сфери товарного обігу; поглиблення дисбалансу задоволення соціальних та економічних інтересів покупців

Джерело: авторська розробка.

ЛІТЕРАТУРА

1. **Анопій В. В., Копис І. М., Біла О. Г.** Система регулювання внутрішньої торгівлі України: монографія. К.: Академвидав, 2012. 424 с.

2. **Барна М. Ю.** Концепція розвитку системи внутрішньої торгівлі України в сучасних умовах трансформації. *Інвестиції: практика та досвід*. 2015. № 10. С. 63–70.

3. **Возіянова Н. Ю.** Внутрішня торгівля України: теоретичний базис, моніторинг, моделі розвитку: монографія. Донецьк: ДонНУЕТ, 2013. 517 с.

4. **Дацій О. І., Гаман М. В., Дацій Н. В.** Інноваційна модель розвитку економіки України в умовах глобалізації: монографія. Донецьк: Юго-Восток, 2010. 370 с.

5. **Заярна Н. М., Марчук А. Ю., Нечесанов М. Ю.** Основні напрями інноваційного розвитку торгівлі // Проблеми формування та розвитку інноваційної інфраструктури: європейський вектор – нові виклики та можливості: тези доповідей III Міжнародної науково-практичної конференції (м. Львів, 14–16 травня 2015 р.). Львів: Видавництво «Львівської політехніки», 2015. С. 155–156.

6. **Крекотун С. А., Вляцько В. Я.** Внутрішня торгівля України: проблеми та перспективи розвитку галузі. *Вісник соціально-економічних досліджень*. 2012. № 2. С. 340–347.

7. **Селіверстов О. В.** Концептуальна модель цілепокладання розвитку ланцюга постачань. *Економіст*. 2010. № 11. С. 47–49.

8. **Ситник Н. С.** Інноваційні фактори модернізації сфери товарного обігу. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Економічні науки»*. 2014. Вип. 5. Ч. 1. С. 264–267.

REFERENCES

Аропій, V. V., Копич, I. M., and Bila, O. H. *Systema reguluvannia vnutrishnoi torhivli Ukrainy* [System of regulation of domestic trade of Ukraine]. Kyiv: Akademvydav, 2012.

Barna, M. Yu. "Kontseptsiia rozvytku systemy vnutrishnoi torhivli Ukrainy v suchasnykh umovakh transformatsii"

[Concept of development of the system of internal trade of Ukraine in the modern conditions of transformation]. *Investytsii: praktyka ta dosvid*, no. 10 (2015): 63-70.

Datsii, O. I., Haman, M. V., and Datsii, N. V. *Innovatsiina model rozvytku ekonomiky Ukrainy v umovakh hlobalizatsii* [Innovative model of economic development of Ukraine in the conditions of globalization]. Donetsk: Yuho-Vostok, 2010.

Krekotun, S. A., and Vlialko, V. Ya. "Vnutrishnia torhivlia Ukrainy: problemy ta perspektyvy rozvytku haluzi" [Internal Trade of Ukraine: Problems and Prospects of the Industry Development]. *Visnyk sotsialno-ekonomichnykh doslidzhen*, no. 2 (2012): 340-347.

Seliverstov, O. V. "Kontseptualna model tsilepokladannia rozvytku lantsiuha postachan" [Conceptual model of goal-setting development of the supply chain]. *Ekonomist*, no. 11 (2010): 47-49.

Sytnyk, N. S. "Innovatsiini faktory modernizatsii sfery tovarnoho obihu" [Innovative factors of modernization of the sphere of commodity circulation]. *Naukovyi visnyk Khersonskoho derzhavnoho universytetu. Seriia «Ekonomiczni nauky»*, vol. 1, no. 5 (2014): 264-267.

Vozianova, N. Yu. *Vnutrishnia torhivlia Ukrainy: teoretichnyi bazys, monitorynh, modeli rozvytku* [Internal Trade of Ukraine: Theoretical Basis, Monitoring, Development Models]. Donetsk: DonNUET, 2013.

Zaiarna, N. M., Marchuk, A. Yu., and Nechesanov, M. Yu. "Osnovni napriamy innovatsiinoho rozvytku torhivli" [Main directions of innovation development of trade]. *Problemy formuvannia ta rozvytku innovatsiinoi infrastruktury: yevropeyskyi vektor – novi vyklyky ta mozhlyvosti*. Lviv: Vyd-vo «Lvivskoi politekhniki», 2015. 155-156.